

NGHỊ LUẬN VỀ MỘT TƯ TƯỞNG, ĐẠO LÍ

KẾT QUẢ CẦN ĐẠT

- *Biết nêu ý kiến nhận xét, đánh giá đối với một tư tưởng, đạo lí.*
- *Viết được bài văn nghị luận về một tư tưởng, đạo lí.*

Đọc các đề văn sau và thực hành tìm hiểu đề, tìm ý, lập dàn ý, viết đoạn văn.

Đề 1. "Lí tưởng là ngọn đèn chỉ đường. Không có lí tưởng thì không có phương hướng kiên định, mà không có phương hướng thì không có cuộc sống" (Lép Tôn-xtôi).

Anh (chị) hãy nêu suy nghĩ về vai trò của lí tưởng nói chung và trình bày lí tưởng riêng của mình.

Đề 2. "Một con người làm sao có thể nhận thức được chính mình ? Đó không phải là việc của tư duy mà là của thực tiễn. Hãy ra sức thực hiện bốn phận của mình, lúc đó bạn lập tức hiểu được giá trị của mình" (Gớt).

Đề 3. "Chúng ta phải thực hiện đức tính trong sạch, chất phác, hăng hái, cần kiệm ; xoá bỏ hết những vết tích nô lệ trong tư tưởng và hành động" (Hồ Chí Minh).

Gợi ý :

Đề 1

a) *Tìm hiểu đề, tìm ý*

– Khái quát ý chính trong câu nói của L. Tôn-xtôi. Từ ý chính ấy có thể triển khai thành những ý nhỏ nào ?

– Cần giải thích được nội dung câu nói : Lí tưởng là gì ? Tại sao không có lí tưởng thì không có phương hướng ? Tại sao không có phương hướng thì không có cuộc sống ?

– Nêu vai trò của lí tưởng nói chung với mỗi con người, mỗi thế hệ, mỗi dân tộc.

– Trình bày lí tưởng của cá nhân người viết.

b) *Lập dàn ý*

– Mở bài : Giới thiệu ý kiến của L. Tôn-xtôi.

– Thân bài :

+ Giải thích câu nói của L. Tôn-xtôi về vai trò của lí tưởng đối với cuộc sống.

+ Nêu suy nghĩ tán thành hay không tán thành đối với ý kiến của nhà văn Nga.

Cần phân tích dẫn chứng.

+ Nêu lí tưởng riêng của mình.

– Kết bài : Khẳng định vai trò của lí tưởng trong cuộc sống mỗi con người, mỗi thế hệ, mỗi dân tộc.

c) Viết đoạn văn mở bài hoặc kết bài, hoặc đoạn văn nêu lí tưởng riêng của mình trong phần thân bài.

Đề 2

a) *Tìm hiểu đề, tìm ý*

Đề 2 thuộc dạng đề mở, chỉ cung cấp một ý kiến mà không đưa ra mệnh lệnh và chỉ định nội dung phải nghị luận. Người làm bài phải tự rút ra từ ý kiến đó vấn đề cần nghị luận và chủ động bày tỏ ý kiến của mình. Ở đề này, Gót nêu ra tư tưởng : thực tiễn là con đường để người ta tự nhận thức về bản thân. Nhận thức về bản thân có ý nghĩa rất quan trọng đối với mỗi người trong cuộc sống, trong học tập, chọn nghề nghiệp. Không ít người hoặc mơ mộng, ảo tưởng về bản thân, hoặc không biết được năng lực, bản lĩnh có thực của mình. Thực tiễn học tập, lao động, giao tiếp cùng những thành công, thất bại giúp người ta phát hiện ra bản thân và phấn đấu để phát huy chỗ mạnh của mình trong cuộc sống. Chỉ ai hiểu được chính mình mới có nhiều cơ may thành đạt.

b) *Lập dàn ý* : Dựa vào gợi ý trên đây để thực hiện.

c) Dự kiến vận dụng kết hợp các thao tác lập luận cần thiết.

Đề 3

Học sinh vận dụng phương pháp được gợi ý từ hai đề trên để thực hiện tìm hiểu đề, tìm ý và lập dàn ý.